

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre .... 4 forint.
Félévre .... 2 forint.
Negyed évre .... 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények és a pénzküldemé-
nyek is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre
van beosztva. Egy hely ára 90 kr.
Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr.
Bérmertetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

MINDSZENT, 1885. MÁRCIUS 15.

Legutóbbi számunk mellékletén röviden jelentettük, hogy Mindszent község, mint erkölcsi testület és örgróf Pallaviciny Sándor országgyűlési képviselőnk között a kurca-réti és tófenéki földek megvétele és a regale megváltása fölött kötött szerződés a szegedi kir. törvényszék, mint hitbizományi bíróság részéről jóváhagyott, s ekkép a két szerződő félén kívül is, minden törvényes hatóság, melynek hozzászólási joga volt — vármegye, árvaszék és törvényszék — hozzájárult, minek folytán azt, mint befejezett tény, üdvözölhetjük.

Elmondhatjuk tehát végre, hogy »annyi küzdés és szenvedés után, új nap fényre reánk;» — elmondhatjuk, hogy községünkre, mely eddig a nyomasztó anyagi viszonyok gondjai alatt nyögött: elvégre egy jobb jövő hajnala dereng. Szinte látom képzeletemben, hogy a község, mely eddig, mint élőhalott, módosabb, vagyonosabb szomszédai mellett senki által észre nem véve, csak vánszorgott: mint emelkedik ki Phónixként rideg elhagyatottságából; látják lelki szemeim, hogy e községet, mint árva, mostoha fiut, az isteni gondviselés hatalmas keze miként vezérli egy biztos és hatalmas jövő felé.

Gyenge szavam elfojtja az öröm, s nem találok érzelmeim ecsetelésére méltó kifejezéseket. Örömtől dagad keblem, s azt hiszem, hogy községünk összes lakossága velem együtt érez az örömben, s velem együtt ama boldogító tudat hatása alatt áll, hogy mi a szegénységgel küzdő apák: gyermekeinkre, egy vagyoniilag erős, izmos s minden tekintetben boldog községet hagyunk örökségül.

Igaz, hogy a munkának és fáradozásnak oroszlánrésze még most is nekünk, a mai nemzedéknek jut, még nekünk kell megbirkózni egyik másik nehézséggel. De gyermekeink, azok már az általunk elvetett magot aratják, azok már az általunk ültetett fa gyümölcsét élvezik. És jól is van ez így.

Az ember nem önmagáért, de embertársaiért él, nem a jelennek, de a jövőnek dolgozik; nem magáért, de gyermekeiért fárad, izzad és küzdök.

Apáink is sokat küzdöttek, sok áldástalan időt átnyomorgtak, hogy e kedves községet nekünk hagyhatták; mi is sokat küzdöttünk és szenvedtünk már, hogy az idők nehéz viszontagságai, vész és vihar el ne sodorjanak bennünket.

Hála azonban az isteni gondviselésnek, megtartottuk apáink örökségét, s most, a midőn a biztos jövő felé kormányozhatjuk lé-

tünk hajóját: édes lesz visszaemlékezni az átélt szenvedésekre.

Mi, kik hálával és elismeréssel tartozunk adózni apáink emlékének, vigasztalhatjuk magunkat azon tudattal, hogy mi is tettünk annyit, hogy gyermekeink hálájára és elismerésére számíthatunk.

Ha a holtak föltámadnának, s századok óta sirban porladozó apáink életre kelnének s látnák azt a lázas munkát, azt a szívós kitartást és törhetlen erélyt, melylyel örökségük fentartásán és boldogításán fáradozunk, ha látnák, hogy örökségük, melyet gyakran a lét és nem lét megoldhatlan nagy kérdésével hagytak utódaikra: mint tör előre ellenálthatatlan erővel egy jobb jövő felé, — bizonyára örömmenyeket hullatnának, — s áldó kezeiket kiterjesztve unokáik fölé, megelégedéssel szállnának vissza sirjukba. Ez a mai nemzedék pedig, a midőn a természet törvényei szerint sirba kellend szállania, elmondhatja: »most már nyugodtan halok meg.»

De nem elég a mindnyájunk által hónóhajtott cél: községünk anyagi és ezzel karöltve szellemi felvirágoztatásának elérésére, ha meg van az ut és mód, ha meg vannak az eszközök: hanem szükséges az utak és módoknak, szükséges az eszközöknek célirányos, sikerre vezető felhasználása; mert ha meg is vannak immáron boldogulhatásunk feltételei, habár birjuk is mindazon módokat és eszközöket, a melyek segítségével kedves községünket az ígéret földjére bevezethetjük: ha nem célszerűen használjuk föl, épen az ellenkező eredményt fogják szülni.

Azért tehát apraja, nagyja; gazdagja, szegényje: munkára fel! Lökjük félre a társadalmi ellentéteket, s mint egy ember, vállvetve és karöltve, egymást buzdítva és támogatva, igyekezzünk létünk hajóját egy biztos kikötőbe vezetni, hol majdan munka után édes leend a nyugalom.

SZEGVÁR KÖZSÉG ÉS A KONTRA.

Midőn lapunkat megindítottuk, az adott programban kifejtettük, hogy első sorban helyi érdekű lap vagyunk, hogy saját községünk ügyeivel és érdekeivel foglalkozandunk, de egyszersmind kije lentettük, hogy nem fogjuk szem elől téveszteni a vidék, tehát a szomszéd községek közérdekű ügyeit sem. —

Örülünk, hogy az ez irányban tett ígéretünket bevaltani csakhamar alkalmunk nyílt s örülünk, hogy első sorban is legközelebbi szomszédunk, Szegvár község egyik, igen nagy fontosságú kérdését — értem közvetlenül a község alatt elterülő kontra birtok megvételét, — tehetjük bírálatunk tárgyává.

Ezen sorok írójának alkalmá volt Szegvár község viszonyaival némileg megismerkedni, de a jelenben Szegvár község ügyei őt közelebről nem

érdeklík s azért — ha elfogulatlanságról egyáltalában valamely tárgy körül szó lehet — véleményét elfogulatlanul nyilváníthatja.

A kontra birtoknak Szegvár község, mint erkölcsi testület részéről megvételét nemzetgazdaságilag nagyon fontos kérdésnek tartom, mert bár ellene vagyok annak, hogy erkölcsi testületek nagy terjedelmű ingatlan vagyontulajdonosai legyenek, de mégis koncedálok annyit, hogy különösen a községeknek kell valami ingatlannal birniok.

Szegvár község is azt az óriási hibát követte el, a mit elkövettünk mi: utolsó darabka közlegelőjét is felosztotta. Ennek következtében a hajdan virágzó állattenyésztés semmivé törpült nem csak, hanem ma már nincs annyi jószág, amennyivel a földet okszerűen művelni lehetne s a hajdan áldott föld kezdi megtagadni a szolgálatot. És ez természetes. Kellő mennyiségű jószág hiányában rosszul műveljük földeinket s más oldalról az örökös magterméssel kiélt földjeinket nem birjuk kellőleg javítani, ahhoz pedig nem akarunk érteni, de talán pénzünk sincs rá, hogy mesterségesen előállított trágyával javítsuk.

Volt idő az igaz, midőn a magtermelés óriási haszonnal járt és éppen az élvezett nagy hasznok kábitották el földművelőinket, neki mentek a közlegelők felosztásának s a pillanatra kedvezőbb magtermelés előnyére a jószágtenyésztéssel felhagytak. De ime, bekövetkezett az idő, hogy a föld őseréje megcsappant, jószágállományunk elpusztult, földjeink termő erejét fokozni nem tudjuk, s most sem magtermelés, sem jószágtenyésztés. Ennek dacára még mindig próbálkozunk, nem akarjuk megismerni viszonyainkat, nem akarunk letenni a magtermelésről egyrészt, de nincs jószágtenyésztésünk másrészt.

Szegvár község velünk együtt számolt a vi szonyokkal, megértette a helyzetet s birtokot, közvetlenül a község alatt elterülő birtokot akart vásárolni, mindenesetre azért, hogy a községi lakosság állattenyésztésének lendületet adjon. Nem rajta mult, hogy törekvését egyelőre siker nem koronázta.

Örömmel üdvözöljük azonban Szegvár községét és elismeréssel adózunk előljáróságának és képviselőtestületének a szívós kitartásért és törhetlen erélyért, mit e nagy fontosságú kérdés sikeres megoldása érdekében kifejt.

Nagyon jól tudjuk, hogy vannak, kik ellenzik a Kontra megvételét, ellenei között vannak olyanok is, kikől éppen támogatást lehetne és kellene várni.

Ellenei közé tartoznak a nagy birtokosok, sőt ezek követtek el mindent, hogy az adásvétel létre ne jöhessen. Őszintén mondjuk, ha Szegvár község törekvése véglegesen meghiusul, nem sok hálával tartozand volt földes urainak.

Tudunk egy némely okot is, a mi miatt a volt földesurak a vételt ellenzik. Ezek közé tartozik a drágaság. Azt mondják drága, mert Mindszent község hasonló fekvésű s nem rosszabb, hanem talán jobb földet vett örgróf Pallaviciny Sándortól 85 frtért. Igaz, csak hogy valamely vétel olcsóságának, vagy drágaságának megítélésénél nem szabad annak irányadónak lenni, hogy örgróf Pallaviciny Sándor, a község iránti jóindulattól vezéreltetve, nagylelkűen 85 frtért adott egy hold földet. Itt csak az a kérdés, hogy megéri e a Kontra azt a pénzt, amit Szegvár község fizetni kötelezett, t. i. holdját 1100 négyszög ölével számítva, 200 frtot? Mi e kérdésre ha tározottan igennel felelünk.

Semmi tekintetben sem érhetünk tehát egyet, az adásvételt jóváhagyó köztörvényhatósági határozat ellen beadott fellebbezéssel, sem pedig a fellebbezésnek helytadó s így az adásvételt megsemmisítő miniszteri határozattal.

A vétel ellenzői felhozzák okul azt is, hogy a föld jövedelme nem elegendő a kamatfizetés és földtörlesztésre. Lehet, hogy e tekintetben talán kevés igazság van, lehet, hogy egyszer másszor a községi pótdadóhoz kell nyulni, de viszont igaz az is, hogy aki állandó és örök időkre jövedelmező birtokot akar szerezni, annak áldozatot is kell hozni.

Véleményem szerint valamely vagyonszerzésnél nemcsak az veendő fontolóra, hogy jövedelme a kamatot és tőke törlesztést fedezi e, hanem fontolóra veendő a vagyon állandósága is. Az el nem használható és így állandó értékkel bíró vagyon — habár magasabb árat adunk is érte, lehet sokkal olcsóbb, mint az elhasználható s kisebb áron szerzett, s talán a használhatóság idejében jövedelmezőbb vagyon. Földbirtoktól, amely tehát el nem használható, állandó értékkel bíró vagyont képez, soha sem szabad oly magas kamatjövédelmet várni, mint a mozgó, épen ezért elhasználható s az elenyészésnek kitett tőkétől.

Hallottunk oly hangokat is, hogy a község megveszi a Kontrát, majd a vételár kifizetése után eszébe jut a lakosoknak azt felbontani, s ez alkalommal a nagybirtokosok — értem az uradalmakat — megkárosítottának, mert, mint legnagyobb adófizetők, az esetleg viselendő teherben legnagyobb összeggel járulnának, s osztálykor semmitsem kapnának.

Ezen indokot részünkről nem tartjuk komolynak, s ha mégis az volna: nem egyéb agyrémnél. A felosztás először is rendkívüli nagy nehézségekbe ütköznék, mert az osztály kulcsát nem lehetne mást venni, mint az állami adót. Ily körülmények között pedig kétszer is meggondolandó volna, hogy annyi adófizető polgár között, mint Szegváron van, czélszerű és hasznos volna-e a felosztás? De ha mégis megtörténne a lehetetlenséggel határos felosztás, nem tudjuk, mi jogsérelem háromolhatnék abból az uradalmakra? Sőt ellenkezőleg, az uradal-

mak huznák a legnagyobb hasznot. Ők lévén a legnagyobb adófizetők, ők kapnák a legtöbb föld birtokot. Ellenkezőleg azt hisszük, hogy ha az uradalmak részéről a felosztás iránti vágy esetleg nyilvánulna, épen a közlakosság lenne annak legnagyobb ellenzője: jól tudván, hogy felosztás esetén a legnagyobb rész, az oroszán rész az uradalmaknak jutna. — Ennek a felosztásnak a hangoztatását nem tartom egyébnek, mint gyermekek ijeszt getésére alkalmas mumusnak.

De lássuk közelebbről az ügyet, s a pártatlanság és elfogulatlanság szemüvegén keresztül vizsgáljuk a körülményeket, a vétel előnyeit és hátrányait egybevetve, egymásmellé állítva mondjunk véleményt.

Szegvár község megveszi Kohn Adolfnak 831⁰⁰²/₁₁₀₀ hold területű kontrai birtokot, holdját 200 frtért, s így az egészet 166,364 frtért. A községnek természetesen tőkepénze nincs, hogy tehát a vétel árát kifizethesse, kölcsön venni kénytelen.

Az azonban ne fájjalja senkinek és legkevésbé a belügyministeriumnak a fejét, hogy honnét veszi Szegvár község a pénzt. Pénz lesz, ad az első hazai takarékpénztár 5% al kamatozó, 40¹/₂ év alatt 6¹/₄ % al törlesztendő kölcsönt, a megvett ingatlanra jelzálogilag bekebelezendőleg.

Tárgyalásunk folyamatában azonban itt meg kell szakítanunk és ki kell térnünk a vétel tervezőinek és a ministeriumnak a pénzkérdésben tett fejtegetéseire. Ki kell jelentenünk, hogy a pénzkérdésben sem az egyik, sem a másik részről tett indokolást a magunkévá nem tehetjük. Szerintünk úgy a vétel tervezői, mint a ministerium hibás alappól indult ki.

Nevezetesen a vétel tervezői azt vitatják, hogy ők 166,364 frtot kölcsön vesznek immen is, amonnan is. S ennek a nagykölcsönnek lebonyolítása, megszerzése nem csak hogy pénzbe nem kerül, hanem még a községnek lesz rajta haszna: többet kap, mint kér, s kevesebbet fizet vissza, mint kapott. — A vétel tervezői azt szándékozták, hogy felveszék a magyar földhitelintézetből, mint állítólag legolcsóbb forrásból, egy esomó pénzt, s jelzálogul lekötik a községi ingatlanokat, beleértve a vett birtokot is és fölteszik azután a hazai első

takarékpénztárról, hogy az meg majd betáblázás nélkül ad kölcsön másik esomó pénzt.

Mint tudjuk, Szegvár községnek e nézete már változott s belátta a való igazságot, hogy a ki kölcsönt kér, az nem kap többet, mint kért és nem fizet vissza kevesebbet mint kapott, hogy nem találkozik pénzügyintézet, mely kölcsönt adjon ugyanazon ügyletre, a melyből kifolyólag már egy másik pénzügyintézetnek lekötötte birtokait. — Csak hogy ezen hibás számításra kapott a ministerium, s minden elfogadható és el nem fogadható indokok közül ezt ragadta meg legerősebben, ezen lovagol leginkább, s kivágja a skizt nagy keményen, hogy „mert ez így nem lehet: az adásvétel jóváhagyásához hozzá nem járulhatott.“

Igénytelen véleményünk szerint a belügyministeriumnak, ha hivatása magaslatán áll, s nem kicsinyes érdekek vezetik, kötelessége abban állott volna: felvilágosítani Szegvár községét, hogy az általa tervbe vett pénzügyintézet nem helyes, keresztül nem vihető, s tanácsolnia kellett volna az utat és módot, a mely szerint a pénzügyintézet keresztül vihető volna, sőt felfüggeszteni ugyan az adásvétel jóváhagyásához való hozzájárulást, s kötelezni Szegvár községet, hogy a jóváhagyás kinyerése végett igazolja, hogy valamely pénzügyintézet a kölcsön művelet lebonyolítását magára vállalta.

Az nem ministeri határozatba való indokolás, hogy a föld drágaságára és értéktelenségére abból következtessünk, hogy földhitelintézeti kölcsön után takarékpénztári 10% al kamatozó kölcsön van betáblázva, „mert, ugymond, a mostani tulajdonos nem szorult volna a drágább kölcsönre, ha olcsóbb földhitelintézeti kölcsönt kapott volna.“

Persze, az illető ministeri referens elfelejtett utánna nézni, valjón mikor is lett felvéve az állítólagosan terhesebb kölcsön. Ha utánna néz, bizonyosan megtalálja, hogy 1877 ben, a midőn a földhitelintézet papirjai csak 85—86 ft. árfolyammal bírtak.

De az illető kölcsönkérő még ezt sem kapta meg teljesen, hanem, mert a földhitelintézet — mint minden más intézet még ma is — a leszámítást magának fentartotta, s e címen legalább 4% ot ismét levont, mire a pénz az adós kezébe került: jó

TÁRCZA.

Vázlat Mindszent község életéből.

— Folytatás. —

Folytatólagosan az árvizes évek rövid felsorolása után, érdekesnek tartjuk felemlíteni azon éveket is, melyek a lefolyásuk alatt előállott elemi csapások által érdemlik meg figyelmünket. — Igaz, hogy ezek nem épen helyi érdekű bajok, mert többé kevésbé az egész országra neheztedek, de miután községünk sem maradt azoktól érintetlen, vázlatunk keretébe beillenek.

Az 1810-ik év szükesztendő volt, már augusztus hóban, tehát közvetlenül az artás után, érezhető volt az élelem hiány.

1812-iki tél rendkívüli hidegről nevezetes.¹⁾

1815. évben volt azon borzasztó szél²⁾ mely úgy a községünkben, mint a határban óriási károkat okozott.

A határban elhelyezett szobrok és fészületeket, — miket a jámbor kegyelet állított, — majdnem kivétel nélkül kitérte és elpusztította.

1818. évben Mindszenten a tiszta buzának köb³⁾ 40 sőt 50 frt. volt, mi azt igazolja, hogy ez év is nyomorteljes éve volt a szegény lakosoknak.

1831-ben nagy tél volt.

1833. évben szárazság.

1838. év rendkívüli nagy télről⁴⁾ nevezetes.

1845. év június 25 és 26-án volt az úgynevezett sirrokkó⁵⁾ szél, melynek dügletes melegsége majdnem elviselhetlen volt.

¹⁾ Frigus intensissimus. Hist. Tom. I.

²⁾ Anno 1815. irruentibus validissimis ventis ac eorum vi Statuae effractae et desolatae. Hist. T. I.

³⁾ Accrescente in dies pretio Frugum, ita ut Cubulus Tristici a 40 et 50 frnis venderetur, ugyanott.

⁴⁾ Hyems admodum rigida Hist. Dom. Tom. I.

⁵⁾ Hoc anno supervenit horrendus ut dicitur Sirocco ventus, adeo calidus, ut pisces in fluvio Tibisci minores perirent innumari. Hist. Dom. Tom. I.

Igen sok kárt okozott e szél a halakban, s főleg a kisebbekben, melyek a szél által felmelegített Tiszában mintegy összefőzve tömegesen veszttek el.

E veszedelmes szél nyoma pedig Mindszenten csak a következő évben lépett fel egész ijesztő alakjában ugyanis:

1846-ik év, az előbbi évnél a sirrokkó szél által előidézett terméketlensége miatt válságos esztendő volt.

A buzának 32 frt, az árának 22 frt. s a kukoricának 26 frt. volt köb⁶⁾.

Az inség oly tetőpontra hágott, hogy a szegénység több napon keresztül fűrészpórral kévert lisztet használt eledelül.⁷⁾

E kiáltó nyomort enyhítette némileg Pallavicini Alfonz örgróf, ki is egyéb élelmi szer hiányában a szegénység közt családonként zabot osztatott ki.

1863-ik évben az aszály, — minő emberi emlékezet óta nem volt, — a termést megsemmisítette.

A föld a belevetett magot alig adta vissza. — Takarmány semmi sem termett.

A lakosság a legrosszabb sejtelmekkel nézett a tél elé.

A nyomor enyhítésére, valamint egyébtt, úgy községünkben is bizottság alakult, melynek főteendője és gondja leginkább abban összpontosult, hogy a szegénységet az éhhaláltól megmentse.

A nemes emberbarátok könyöradományai nem lévén elégségesek az éhség csillapítására, a magas kormány által nyújtott segélyvel tápláltatott a szegénység. Kiosztatott pedig köztök:

2158 frt. 15¹/₄ kr. készpénzben,

238 iteze lenese,

46 pozsonyi mérő rozs, és

6270 font kész kenyér.

De nem csak a szegénység nyögött a nyomor

⁶⁾ Non pauci e miserioribus aliquot diebus etiam pulveres serratos miscentes farina assos comederint. Hist. Dom. Tom. I.

járma alatt, hanem még a vagyonosabbakra is egész ónsulyal nehezedett ez inség.

Ezeknek is segélyre volt szükségük, hogy részben, — vetőmagot nyervén, — a jövő aratást kilátásba helyezhessék; s részben, hogy a gazdálkodás körül felmerülő szükségeiket fedezhessék.

A segélyt, vagy inkább kölcsönt, melyben a gazdaközönség részesült, a következőkben közöljük:

Vetőmag:

1. Tiszta buza . . .	3311	poz. mérő.
2. Árpa	1275	p. m.
3. Zab	969	p. m.
4. Kukorica	686 ³ / ₄	p. m.
5. Vetőmag term. rozs	499 ³ / ₄	p. m.

Készpénz:

6. Inség kölcsön	9870	ft — kr.
7. Inségi 2—3 ftos korm. köles.	7297	ft 87 kr.

E kölcsönök 6 évi törlesztésre adattak.

Mintha orgiákat ült volna ez évben a nyomor, melynek fekete vonásait szomoruan érdekes színben tüntetik fel azok, kiknek alkalmuk volt embertársikkal egyetemben viselni a nélkülözés terheit, melyben csak azon egy vékony vigasztalás enyhítette — legalább látszatra — a bajt, hogy könnyebb a bajt elviselni, ha többen viselik azt: „Solatium est miseris socios habuisse dolorum.“

A szegény barmok sorsáról, azoknak kiteleltetéséről pedig a mesével határos elbeszélést tárnak elénk azok, kik majdnem minden készlet nélkül mentek barmaikkal a kiteleltetés nehéz feladata elé; de tekintve azon szomorú időt, e megemlékezések igaz volta felől épen nincs okunk kételkedni.

1866-ban május 23 és 24-ke közti éjen a fagy az összes terményeket megsemmisítette.

Ismét élelemhiány, sőt mondhatni, szükség állott be. A szegénység ez évben is közköltésen tápláltatott. A tehetősebbek mégis, — bár sok nehézséggel küzdve, — a szükséges élelemmel magukat elláthattak.

(Folyt. köv.)

ha 100 frtból 80-at, — gyakran csak 75-öt — kapott. Azon bizonyos drágább kölcsön után pedig igaz, hogy nagyobb kamatot kell fizetni, de 100 frtért 100-at adtak. — Ily körülmények között na gyon is meggondolandó, valjon melyik az olcsóbb kölcsön, az e, a hol bár kevesebb kamatot fizetünk, de száz frt helyett csak 80-at kapunk, s így a feuforgó esetben 25000 frt. kölcsön összegnél éppen 5000 frtot veszítünk, vagyis csak 20000 frtot kapunk, de azért 25000 frtot kell visszafizetni, s ennyi után kell kamatozni. 5000 frt tehát és annak örök időkre járó kamata elveszett; vagy valjon az e az olcsóbb kölcsön, a hol — bárkevésé több kamatot fizetünk, de elvégre is a 25000 frtot teljesen megkapjuk? — Mi — részünkről — az utóbbi mellé állunk.

A belügyministerium nem találta magát elég erősnek az adásvétel megsemmisítésére, segítségül hívta a földművelés, ipar és kereskedelmi ministeriumot, s annak véleménye nyomán kimondja, hogy: „mert a megvenni szándékolt birtok ártér, tehát nem szántóföld (?), hanem legelő: drága, a lakosságra káros.“ Vagy úgy? Akkor minek építjük és építetjük a temérdek millióba került gátakat, ha az ár viz ellen megvédett, a gátaktól több, mint félmért-földre fekvő birtok csak legelő lehet és nem szántó? Ó beata simplicitas! Azért, hogy legelőnk legyen a legelőből, nem szoktunk milliókba kerülő védgátakat emelni.

Schol az egész ministeri határozatban nem találunk indokolást, mely egy kevés jóakaratot, vagy legalább a viszonyok némi ismeretét igazolná.

Mi pedig azt tartjuk, hogy a midőn a legfelsőbb döntő fórum ily nagy horderejű, egy községnek egész életére kiható s annak szerencsés előmenetelét, vagy örökös szerencsétlenségét megállapító kérdésben határozatot mond: szükséges és elkerülhetetlen, hogy a határozathozatal előtt magát több oldalról és alaposan informáltassa.

De térjünk vissza immáron tárgyalásunk fonálára, s beszéljünk a számokról.

Szegvár község tehát a $831^{932}/1100$ hold kontrai birtokot megveszi 166,364 frtért. Hogy e vételárát kifizethesse, kölcsönt vesz föl a hazai első takarékpénztártól. Nézzük most, mennyi kölcsönre van szüksége, mily terhek járnak a vétellel, mi az évi teher mennyisége?

Először is azzal legyünk tisztában, hogy: miután a hazai első takarékpénztár szintén nem ad 100 frtért 100-at, hanem — mint tudjuk — csak 95-öt, tehát a 166,364 forint vételár kifizethetése és egyéb kiadások fedezhetése végett Szegvár községnek mennyi pénzre van szüksége?

Számításunk a következő:

1. A vételár	166,364 frt.
2. Bekelezési illeték	1,223 „
3. Bélyeg illeték	549 „

Összesen 168,136 frt.

Ezen összeg fedezhetésére szükséges 176,622 frt., vagy mondjunk kerek számban 177,000 frt. kölcsön felvétele.

Eennyibe kerül tehát Szegvár községének a földvétel.

Az évi teher most már a következő:

1. Évi törlesztési hányad	11,062 ft 50 kr.
2. Illeték egyenértéki adó	665 „ 45 „
3. Ártéri kirovás	468 „ — „
4. Állami adó	566 „ — „
5. A községi pótdadónál való vesztesség	186 „ 78 kr.

Összesen 12,948 „ 73 kr.

A megvásárolni szándékolt és mint értesültünk, megvásárolni újra célbavett $831^{932}/1100$ hold kontrai birtoknak tehát 12948 frt 73 kr évi jövedelmet kell hajtania, hogy a birtokkal összekötött terhek, úgy a kölcsön kamatai és az évi tőke törlesztési hányad magából a föld jövedelméből fizethető legyen.

Mind a mellett is, hogy Szegvár község viszonyait némileg ismerjük és tudjuk, hogy mily kapós ott a földbirtok akár örökön megvételre, akár pedig haszonbérbe: nem merünk egész határozottsággal sem igent, sem nemet mondani, hanem

viszonyítjuk a földbirtokos község viszonyát az uradalmak viszonyához és kimondjuk egész határozottan azon véleményünket, hogy: ha a községtől valamivel távolabb eső, de hasonló fekvésű, sőt a víz által egészben való előntés veszélyének sokkal nagyobb mértékben kitett uradalmi réten, vagy belügyministeri kifejezéssel élve: „ártérén,“ 100—400 holdas bérletek mellett, megszorított gazdálkodással, egy 1100 nszőles hold földért, a melybe még a parcella utak is beleszámítvák: 14 frt évi haszonbért adnak: úgy joggal föltehető, hogy a kontrai földért, mely közvetlenül a község alatt terül el, ha az apróbb 3—5—10 holdas parcellákra darabolva lenne haszonbérbe adva s így a szegényebb sorsu lakosságra nézve is hozzáférhetővé lenne téve, — holdankint meg lehet kapni 15 frtot.

Hogy e számítás nem tulzott és valószínű föltevésen alapul, kiviláglik a mai állapotból is, a midőn a kontrai birtoknak, ugyancsak a község által megvenni szándékolt s Czukor Emil és neje tulajdonát képező része, 100 hold föld egytagban, s nem is több évre, hanem csupán egy évre, holdankénti 16 frtért van haszonbérbe adva.

Nem tágitunk tehát azon föltevésünktől, hogy a szántásvetésre haszonbérbe adandó földterületért, mi az egésznek felére, vagy legalább 500 holdra bátran tehető, holdanként évi 15 frt haszonbért meg lehet kapni. — Ily módon 500 hold föld évi jövedelme 7500 frtot tenne ki.

Ne tévesszük azonban szem elől a község intencióját, a mely, mint tudjuk, abban kulminál, hogy a már már tönkre ment állattenyésztésnek új lendületet adjon. Következésképp a megvásárlandó birtoknak egy nagy részét — mondjuk a szántás vétele alá használandó 500 hold földön fölül maradó részt, vagyis 331, holdat körülbelül 332 holdat legelőül szintén tekintélyes összeget fog jövedelmezni, kétséget sem szenved. A jövedelmezőség tekintetében azonban nem értünk egyet a vétel tervezővel, nem értünk egyet különösen abban, hogy például egy darab szarvasmarháának fűbérét 15 frtban véli megállapítandónak.

Szerintük a fűbér magassága mellett nem érjük el a kívánt célt, ha a fűbért magasra emeljük, bár sok legelő létszen, az állattenyésztésnek mégsem fogunk új lendületet adni. A fűbérnek 15 frtban leendő meghatározása s ily árért annak olcsósága mellett nem fogadhatjuk el azt az indoklást, hogy az előző időkben 18 frt fűbért kellett fizetni. Ha azt akarja Szegvár községe, hogy a marhatenyésztésnek új lendületet adjon, akkor a fűbért oly összegben kell megszabni, hogy használata mindenki által hozzáférhető legyen, hogy a szegényebb sorsu lakosság is kedvet kapjon a jószágtartáshoz. Nem szabad csupán azt tekinteni, mennyi jövedelmet hoz egy hold föld, hanem tekintettel kell lenni a közvetett haszonra is, mit a község egyes polgárainak akkor nyújt, ha oly fűbért szab meg, a mely mellett a jószágtartás hasznát is hajt. — Ezen elvből kiindulva, mi egy hold legelőföldnek bevételét 12 frtnál magasabbra nem véljük előírnyozhatónak.

Lehet, hogy e föltevésünkben csalódunk és a szegvári lakosság 15 frt fűbért is szívesen és teljes készséggel megfizet, de azért mi számításunkat a 12 frtos alpra fektetjük. Ezen számításunk szerint a részint marhalegelőtől, részint sertésjárásul használandó 332 hold földnek évi jövedelme 3984 frtot tenne. —

Egybevetve az egybevetendőket, kitűnik, hogy a kontrai birtok évi jövedelme:

1. 500 hold szántóföld után	7500 frt.
2. 332 hold legelőföld után	3984 frt.

Összesen 11,484 frt.

Levonva ezen bevételi összeget a fentebb kimutatott 12,948 frt 73 kr. évi teherből, 1464 frt 73 kr bevételi hiány mutatkozik.

Számításainkat nem, mint valami csalhatatlant állítottuk oda, hanem csak mint emberileg lehető. És valamint megtörténhetik az, hogy egyik évben valamivel kevesebb lesz a bevétel, de viszont megtörténhetik az is, hogy a másik évben több lesz.

1464 frt tehát azon összeg, mit Szegvár köz-

ségnek pótdadó igénybe vételével kell fedezni. Nem oly nagy összeg, a mely miatt a vételről le kellene mondani, mert minden egy adóforintra — Szegvár községnek pótdadóval terhelhető évi állami adója 24850 frtot tevén, — csak 17 kr. teher esik. Áldozatnak áldozat az igaz, mert hozzávéve ehhez a már is fenálló 26 és 33 kr pótdadót, jövőben minden adó forint után 43 és 50 krt kellene fizetni. De nem tartjuk ezt oly nagy áldozatnak, a melyet — szembe állítva az előnyökkel, — minden adózó polgár teljes örömmel és készséggel meg nem hozhatna, ha emlékébe idézi azon időt, a midőn 40 és fél év mulva adóssága teljesen törlesztve leend s a folytonosan 8—9000 frt körül forgó községi kiadásait egy kr. pótdadó kivétele nélkül a községi vagyon jövedelméből nem csak fedezni tudja, hanem készpénze is marad. De nem tartjuk nagy áldozatnak még azért sem, mert bár némi teherrel jár, de szerintünk ezen teher csak látszólagos, mert másrésztől egyenként a jószág tenyésztés által busásan visszaadja maga a földbirtok.

Sőt tovább megyek; egész határozottsággal állíthatom, hogy egyetlen krajcár pótdadó kirovására sem lesz szükség a jövedelmi hiány fedezése címén, lehet azt törleszteni magából a föld jövedelméből is, csak hogy ekkor nem 40¹/₂ év alatt, hanem valamivel, talán 5—6 évvel később, lesz a kölcsön teljesen törlesztve.

Ezen állításunkat arra fektetjük, hogy — mint tudjuk, — az első hazai takarékpénztár, a honnét Szegvár községe a kölcsönt felvenni szándékolja, nem kívánja feltétlenül minden félévben a törlesztést, megelégszik azzal, ha a község 30 nappal előbb a nem fizethetést bejelenti, s a lejárt félévi részlet 6⁰/₁₀-os késedelmi kamatát megfizeti. E módszer használata mellett például az első évben bir a község rendszeren törleszteni, mert hiszen az első félévi törlesztést a kölcsönpénz átszámolásakor már levonják, — a másik félévi törlesztést pedig, a mi 5531 frtot tesz, teljesítheti a föld jövedelméből. — Számításunkat kezdjük tehát a másik évnél.

Félévi törlesztési hányad 5531 frt. Ezzel szemben a félévi jövedelem — levonva abból a közterheket — csak 4769 forint. Ezen összeg a félévi törlesztés teljesítésére nem elegendő ugyan, de azt hisszük, hogy Szegvár község nem költi el az első évi jövedelem felesleget, ami 4067 forintot tesz, hanem elhelyezi valamely pénzügyintézetnél, s majd, a midőn szükség lesz reá, a harmadik félévi törlesztésre elővesz belőle 732 frtot, s ily módon törleszteni képes. Azt hisszük, hogy e bizonyára nem kevésbé praktikus rendszer alkalmazása mellett Szegvár község az első évi jövedelem feleslegből, mindenkor hozzávéve természetesen a következő év jövedelmét, öt félévi törlesztést képes teljesíteni, a nélkül, hogy csak egy krajcár pótdadót is igénybe kellett volna vennie. A hetedik félévi törlesztésnél lesz azután kénytelen Szegvár község a halasztást igénybe venni s késedelmi kamatokat fizetni. De a nyolcadik félévben már ismét nemcsak törleszteni bir, hanem a következő törlesztésekre még pénze is marad. — Így például a hetedik félévben nem törleszt, hanem a 4699 frt. félévi jövedelemből kifizeti az 5531 forintnak félévi 6⁰/₁₀ os kamatát 166 frtot, s a jövő törlesztések pótlására ismét elhelyezhet valamely pénzügyintézetnél 4633 frtot, s ezen összeggel ismét törleszthet a következő öt félévben, esetleg hat félévben.

Ezen számításunkkal, azt hisszük, kellőleg igazoltuk, hogy a kölcsön visszafizetését pótdadó kirovása nélkül is lehet teljesíteni, csak a törlesztési évek száma lesz több, s a község nem 40¹/₂ év alatt, hanem körül belül 46 év alatt szabadul meg kölcsönének terheitől.

Azért tehát mi csak azt mondjuk és tanácsoljuk szegvári szomszédainknak, hogy minden erővel iparkodjanak a Kontrát megvenni, s igyekezzenek az eléjük gördített akadályokat legyőzni. Adjon a munkához kitartást, erőt és bátorságot az a tudat, hogy a jövő nemzedék Szegváriját boldoggá tették, s hogy a jövő nemzedék áldani fogja emléküket.

Előre!

HUBACSEK PÁL.

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR KÖZGYÜLÉSE.

E hó 8-ikán tartotta meg a mindszenti takarékpénztár IX. évi rendes közgyűlését főtisztelendő Keller Lajos ur elnöke alatt, s a gyűlés lefolyásáról a következőket írhatjuk:

Keller Lajos elnök üdvözölte a szép számban megjelent részvényeseket, megállapítván, mikép Hám János tkpénztári jegyző jelentése szerint 44 részvényes személyesen jelent meg, 13 részvényes pedig meghatalmazás útján van képviselve és ezek 513 részvény birtokában vannak: a gyűlést az alapszabályok értelmében határozat képesnek és megnyitottnak jelentette ki.

Wimmer Károly vezérigazgató előterjeszti a 9-ik évről szóló üzleti kimutatást, felolvastatván a felügyelő bizottság jelentése is — a kimutatásban elősorolt tények és viszonyok általános helyeslés mellett örvendetes tudomásul vették — a felmentvény megadatott, a részvények szelvényeinek beváltása 1885. évi ápril 20-án veendi kezdetét részvényenként 4 frttal.

Vezérigazgató jelenti, mikép az igazgatóság múlt évben meghatalmazást nyert arra, hogy vagy építsen a takarékpénztár helyiségei számára alkalmas házat, avagy esetleg házat vegyen. E megbízásban az igazgatóság eljár, és a volt „Polgári kör” házat 2130 frtért megvette, azt a szükséghez képest átalakította és kitataroztatta, miáltal az ingatlan összesen 4000 frtba került. Előterjeszté az igazgató, mikép a kérdés alatti ház 80 frt bért is jövedelmez, mely összeg a tatarozási költségeket, biztosítási díjat fedezi, a 4000 frt. értéknek pedig 6%-át számítván, 240 frtba kerül a takarékpénztár összes helyisége évenként.

A részvényesek eme előnyös vételt és a tett intézkedéseket helyesítő tudomásul vették. Ep oly általános helyeslés mellett vétetett tudomásul az új pénzszekrény beszerzése is.

Miután indítvány nem tétetett, a jegyzőkönyv hitelesítésére egyhangulag megválasztottak: Kohn Mor és Könyv János. Ezután a közgyűlés még köszönetet szavazott az igazgatóságnak és kezelő tisztségnek, első sorban pedig a vezérigazgató tapintatos eljárása és bebizonyított erélyességeért. — A jelen voltak az elnök éljenzése mellett oszlottak szét.

Reméljük, hogy a jövő években is époly meglepően távoznak az érdekeltek a közgyűléseiből, mint ez évben!

Csongrád megye törvényhatósági bizottságának 1885. évi március hó 17-én és folytatolag Szentesen tartandó rendkívüli közgyűlésén elintézendő ügyek

targysorozata.

1. Alispáni jelentés a Dorozsmán f. évi jan. 10-én megejtett megyei bizottsági tag választás eredményéről s ezzel kapcsolatban intézkedés a megválasztottak neveinek a bizottsági tagok névjegyzékébe bevétele iránt.

2. A nagym. mkir. belügyminiszteriumnak 1885. évi jan. 25-én 4480. III. b. sz. a. kiadott rendelete az 1884. évi házipénztári számadásnál mutatkozó 245 frt 15 kr. pénztári maradványból megyei tartalékalap létesítése iránt.

3. Ugyanannak 1885. évi jan. 9-én 70848 II. 84. sz. a. kiadott körrendelete, az élelmezésre szánt kisebb állatokkal való bánásmód tekintetében Budapest főváros által alkotott humanus irányu szabályrendeletnek ajánlása tárgyában.

4. Ugyanazon miniszteriumnak f. é. február hó 9-én 3496. V. a. sz. a. kiadott körrendelete a községi vagyont képező erdők, fa és más erdő terményeinek hnszonbérbeadás útján való értékesítése körül követendő eljárás szabályozása tárgyában. —

5. A mm. mk. közmunka és közlek. miniszteriumnak f. é. febr. 10-én 3912 sz. f. kiadott rendelete, a megyei közmunka költségvetés megállapítása, uti alap javadalmazása és hitelszükségleteinek kielégítése iránt fennálló törvények és szabályok szoros betartása tárgyában.

6. Ugyanazon miniszteriumnak f. é. január 15-én 46012. szám alatt kibocsátott intézvénye, az anyási védtöltések bellebbezése ügyében, az örgróf Pallavicini Sándor által megváltoztatni kért belebezési vonalnak, az örgróf által foganatosítandó újabb műszaki felvételek alapján történendő újabb megállapítása tárgyában.

7. Szentés város képviselőtestületének a kunszentmárton—szentesi vicinális vasut létesítése tárgyában keletkezett határozatának tárgyalása.

8. A nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi jan. 15-én 2183 III. b. sz. a. kelt intézvénye, a Jászkun-kerületek vagyonából Dorozsma városra eső résznek megállapítása iránt az érdekelt felek közötti egyezés jóváhagyásáról.

9. Torontálmegye átirata, e megye példájára a

honalapítás ezredéves ünnepélye szellemének emelése céljából, a törvényhatóságok saját monographiáinak elkészítésére buzdítása iránt.

10. Selmece és Bélabánya sz. kir. bányavárosok átirata a felvidéki magyar közműv. egyesület céljainak előmozdítására anyagi támogatás nyújtása iránt.

11. A temesvári magyar nyelv terjesztő egyesület felhívása az egyesület tagjai sorába belépés, esetleg gyűjtés rendezése iránt.

12. Brassó megye közönségének átirata a tankezdét végzett egyéneknek, a község jegyzői szigorlatra minősítése tárgyában, a képviselőházhoz intézett felhívásának pártolása iránt.

13. Torontálmegye közönségének átirata, melyben Csongrád megye közönségét, — a feledhetlen emléktű levéltárnoka, táblalibrája, és alispánja, néhai Debreceni Bárány Agoston, a magyar tudós akadémia levelező tagjának, dél-Magyarország uttörő magyar-történet írójának tiszteletére a f. év tavaszán rendezendő emlékünnepelekre meghívja.

14. Alispáni jelentés a kisbirtokosok országos földhitelintézetének idei közgyűlésén a megye képviselőletére Szivák Imre csongrádvárosi országgyűlési képviselőnek általa lett felkéréséről.

15. Csongrád megye közigazgatási bizottságának megkeresése a vidékünkön tapasztalt halandóság csökkentése céljából, laképitési szabályrendelet alkotása s a közegészségügyi törvényben gondoskodva levő intézmények létesítése iránt.

16. Szilágyi Ferenc és társai mindszenti lakosok felebbezése a község képviselő testületének 188. szám alatt kelt határozata ellen, a mandátumok lejártával kilépett képviselők helyének betöltésénél elkövetett téves eljárás kiigazítása iránt.

17. Pap Mihály és társai mindszenti lakosok felebbezése — a f. é. febr. 2-án tartott községi tisztújítás alkalmával, a kandidáló biz. eljárása ellen.

18. Berényi Mihály és társai horgosi lakosoknak a f. é. jan. 29-én tartott községi tisztújítás alkalmával, a szabálytalanul eszközölt 3 esküdti állás betöltésének megsemmisítését kérő felfolyamodása.

19. Csongrád megye közigazgatási bizottságának 14—85. sz. a. kelt értesítése az iskolai takarékpénztárak meghonosítását elrendelő határozatáról.

20. Szentés város tanácsának jelentése, az árvatári kamathátralékok behajtásáról.

21. A megyei árvaszék előterjesztése Patai Mária és társai felgyői volt kiskorúak árvatárilag kezelt tömegének, a megyei gyámpénztár tartalék alapjából előlegezés képen való kiutalásáról.

22. Szentés város képviselőtestületének 8—885. sz. a. kelt határozata a Dósa gabona alapítványnak pénzzé tétele és pénz gyanánt való gyümölcsötzetése iránt s ezzel kapcsolatban az alapító rokonainak a pénzzé tétel iránt tett nyilatkozata.

23. Tápé község képviselő testületének kérelme az ottani kir. posta hivatal öt kilogrammnál nagyobb súlyu hivatalos küldemények és adópénzek felvételére való berendeztetésének kieszközölése iránt.

24. Szegvár község kérelme a szegvári megyei széképületnél egy tanterem kibérlése iránt.

25. Ugyanannak kérelme, a szegvári megyei széképületnek részére a kérelemben foglalt feltételek mellett leendő eladásáról.

26. Algyő község képviselő testületének 14—84. számú határozata, a Kovács Barnabás volt községi számadó marasztalási összegének elengedése iránt.

27. Kéri János és társainak, a sándorfalvi községi jegyző fizetésének 600 frtról 400 frtra leszállítása iránt benyújtott kérelme.

28. Fekete Márton küld. elnök jelentése, Kéri János és Sándorfalva község közötti vitás porta ügyében teljesített eljárás eredményéről.

29. Csongrádváros előjáróságának előterjesztése, a Tekulics János és Petróczky Imre csongrádi lakosoknak eladott házhely iránt létrejött jogügylet törvényhatósági jóváhagyásáról.

30. Szentés város közönségének előterjesztése az Antal István és társa, Molnár Sándor és társa s Tóth Ferenc és társának eladott porták iránt létrejött adás—vételi szerződés törvényhatósági jóváhagyása iránt.

31. A szükségleti bizottság jelentése a tüzelő anyag, megyei hajdúk, ruházat világító szerek és irodai felszerelés beszerzése tárgyában.

32. Alispáni jelentés a Schmidt Mihály és Orosz János kebelbeli irnokoknak és Vucsak Sándor közigazg. joggyakornoknak kiutalványozott fizetési előlegekről.

33. Hódi Pál megyei alszámvevő kérelme, államszámvitel-tani vizsgálata határidejének a törvényben engedett záros határidején belüli meghosszabbítása iránt.

34. Cicatricis Lajos kérelme a Kárász-féle ösztöndíj javadalmazásának részére egy évi időtartamra leendő meghosszabbításáért.

Szentés, 1885. március 7.

Stammer Sándor,
alispán

Helyi és vegyes hírek.

— **Március 15-ének megünneplésére**, mint értesülünk, folynak az előkészületek. Tudomásunk szerint az „uj világ” kerti helyiségében és Bárdos Flórián vendéglőjében lesznek ez alkalommal társas összejövetelek.

— **Tűz.** Az ugynevezett cigány zugban Nagy Illés polgártársunk háza e hó 8-án a délutáni órákban eddig ismeretlen okból kigyulladt. Jó szerencse a szerencsétlenségben, hogy nedves időjárás és csak gyenge szellő lengedezett, mert dacára minden ol-tási igyekezetnek, a tűz sűrűn épített házak között, a község két vizipuskájától nagy mérvet ölthetett volna. — E tüzeset alkalmából ki kell emelnünk a helyben állomásozó csendőrség elismeréséért méltó s valóban halált megvető működését. Az égő házból kihordták a csendőrök mindent s utolsó szállítmányukat már akkor hozták ki, midőn az égő ház tetete a földre rogyott.

— **A vörheny járvány**, a gyermekeknek e nagy ellensége, községünkben is kezdett fellépni, de járványos jellegét nem öltött, s csak szórványosan jelentkezett. Azonban mint illetékes helyről értesülünk, már szűnőfélben van.

— **Az egyiptomi szembetegség**, vagy másként szemcsés köthártya lob nagy mértékben terjed, s már nem csak Tömörkényen, a hová Felgyőről hurcoltatott át, hanem a község belterületén is nagy mértékben uralkodik. Csodálkozunk kell községünk indolentiáján, melylyel e rettentő szembetegséget fogadják, orvosi segínyt vagy épen, vagy pedig csak akkor veszi már igénybe, a midőn már késő. Óva figyelmeztetjük lakosságunkat a kuruzslóktól és a sokféle ismert és ismeretlen házi szerek alkalmazásától, mert e rettentő szembetegséggel csak akkor lehet sikeresen megküzdeni, ha azonnal orvosi segínyhez folyamodunk. Ha a betegség még csirájában van, könnyen gyógyítható, de ha öregbedik a leggyakrabban teljes vaktságot idéz elő és gyógyíthatatlanná válik.

— **Szerencsétlen esés.** Klein János múlt vasárnap éjjel az udvarra kiment s ott egy darab fában megbotolván, oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte.

— **Sorozás.** A tisztantuli sorozó járásban, a melybe községünk is tartozik, a sorozás ápril hó 21, 22. és 23-ik napjain fog megtartatni a következő sorrendben: Első nap, vagyis ápril 21-én tárgyaltnak a felszólamlási kérvények és megvizsgálatnak az első korosztálybeli hadkötelesek az 1. sorshuzási számtól bezárólag 100-ig; második nap, vagyis 22-én megvizsgálatnak az első korosztálybeli hadkötelesek a 101. sorshuzási számtól végig, a második korosztály egészen és a harmadik korosztályból az 1. sorshuzási számtól bezárólag 100-ig; harmadik nap, vagyis 23-án megvizsgálatnak a harmadik korosztálybeli hadkötelesek a 101. sorshuzási számtól végig, a negyedik korosztálybeliek, továbbá a felmentési jogimeiket elvesztett hadkötelesek s végre az idegen illetőségűek.

— **Országos kiállítás.** Községünkben az országos kiállításon egyedül kiállító — tudunkkal — örgróf Pallavicini Sándor országgyűlési képviselőnk leendő. Volt alkalmunk a kiállítandó tárgyakat, melyeket 9-én becsomagolva már rendeltetési helyére is szállítottak — megtekinteni. Részünkről csak elismeréssel adózhatunk a kiállítási tárgyakat rendező uradalmi tisztségnek. Láttuk a kiállítandó tárgyakban, hogy rendkívüli szépet és jót lehet előállítani az okszerű és rendszeres gazdálkodással. A kiállítandó tárgyak természetesen tulnyomólag gazdasági termények s a rendelkezésünkre álló adatok fölhasználásával ideiktatjuk a kiállítandó tárgyak jegyzékét. 1. Buza háromféle (szemben és szalmában.) 2. Rozs kétféle (szemben és szalmában.) 3. Árpa kétféle (szemben és szalmában.) 4. Zab kétféle (szemben és szalmában.) 5. Kukorica háromféle (szemes és csöves.) 6. Lóhere (mag és takarmány.) 7. Lucerna (mag, takarmány és savanyított.) 8. Bükköny (mag, közönséges és barnított takarmány.) 9. Csalamádé (mű és földveremben savanyított.) 10. Oberndorfi répa (mag és gumó.) 11. Burgonya háromféle (rózsa, hampignon és jammici.) 12. Csicsóka. Továbbá 12 drb különböző kóru és nemű szarvasmarha a gulyából és 12 drb különböző nemű és kóru sertés. Ezeket kívül gazdasági lak és major épületek rajzai, major beosztás, majorok üzleti berendezésének tervezetei és a majorokról felvett fényképek.

— **Takarékpénztárunk részvényesei** az osztalékokat — részvényenként 4 frtot — folyó hó 20-ik napjától kezdve, részvény szelvényeik bemutatása mellett, a pénztárnál fölvehetik.

— **Gőzhajózas.** Községünkre nézve a menetrend a következő: Mindszentől Szegedre indulás szerdán és pénteken déli 12 órakor, Szegedről Mindszentre vasárnap és csütörtökön reggel 5 órakor.